

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Cdo/254/2019
Identifikačné číslo spisu: 8303899607
Dátum vydania rozhodnutia: 30.06.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Lubor Šebo
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:8303899607.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: V. O., bytom R. č. XXX zast. JUDr. Michalom Mandzákom, advokátom so sídlom Zámočká č. 5, Bratislava proti žalovanému: Nexis Fibers a.s. so sídlom Ul. Chemlonská č. 1, Humenné, IČO: 36 729 680 zast. JUDr. Ľubicou Čabákovou, advokátkou so sídlom Ul. Dargovských hrdinov č. 11, Humenné, o ochranu osobnosti, vedenom na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 8C/161/2003, o dovolaniach strán sporu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 23. marca 2015 sp.zn. 1Co/297/2014, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 23. marca 2015 sp.zn. 1Co/297/2014 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Humenné (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom č.k. 8C/161/2003-1666 zo dňa 20. októbra 2014 určil, že uverejnením informačného listu BP č.XX/XXXX o pracovnom úraze na prevádzke KL na vnútropodnikovom intranete žalovaného s osobnými údajmi žalobcu došlo k neoprávnenému zásahu do práva žalobcu na ochranu osobnosti, v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a určil, že o trovách konania rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.

1.1 Súd prvej inštancie vychádzal zo zistenia, že ak žalobca namietal obsah informačného listu, ktorý popisoval jeho nesprávny technologický postup a tvrdil, že tieto informácie nie sú pravdivé a zasiahli do jeho práv na ochranu osobnosti, bolo potrebné skonštatovať, že tvrdené skutočnosti nepreukázal a pokiaľ bolo tvrdené, že bol preložený na inú pracovnú pozíciu, tieto tvrdenia ostali iba v rovine tvrdení. Žiadny dôkaz o spôsobenej škode nepreukázal. K zisteniam pravdivosti údajov uverejnených žalovaným, ktoré majú podstatný význam pre posúdenie toho, na základe čoho malo dôjsť k zásahu do práv na ochranu osobnosti žalobcu nepreukázal žiadny dôkaz. Pre rozhodnutie bolo rozhodujúce vykonanie znaleckého dokazovania, z výsledkov ktorého, bolo preukázané, že príčinou pracovného úrazu žalobcu bolo používanie nebezpečných postupov práce a spôsobov práce. Pokiaľ žalobca tvrdil, že uverejnením

informačného listu BP č.XX/XXXX o pracovnom úraze na prevádzke KL na vnútropodnikovom intranete žalovaného s jeho osobnými údajmi, došlo k neoprávnenému zásahu do práva na ochranu osobnosti, v tejto časti nároku žalobe vyhovel. Vychádzajúc z uznesenia Krajského súdu v Prešove 1Co/3/2008 z 29.01.2009, ktorým bol zrušený pôvodný rozsudok v danej veci, konštatoval, že došlo k zverejneniu osobných údajov žalobcu na vnútropodnikovom intranete, pričom v tom čase platil zák. č. 52/1998 Z.z., ktorý zabezpečoval ochranu údajov a chránil každého pred neoprávneným zhromažďovaním, zverejňovaním alebo iným zneužívaním údajov o jeho osobe. Súd nepriznal žalobcovi primeranú finančnú náhradu z dôvodu, že neuniesol dôkazné bremeno na preukázanie spôsobenej škody.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) napadnutým rozsudkom rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil okrem výroku o trovách konania. Odvolací súd mal za to, že súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v potrebnom rozsahu, na jeho základe zistil správny skutkový stav a jeho rozhodnutie je potrebné považovať za vecne správne.

2.1 Odvolací súd súhlasil s názorom súdu prvej inštancie, že výsledky vykonaného dokazovania nepreukázali tvrdenia žalobcu o príčinách predmetnej udalosti z 09.12.2001 a v tomto smere neuniesol dôkazné bremeno. Kľúčovou otázkou bolo posúdenie príčin, ktoré viedli k mimoriadnej udalosti v organizácii žalovaného 09.12.2001. V tomto smere sa súd prvej inštancie oprel o znalecký posudok znalkyne Ing. B. a podporne o znalecký posudok znalca prof. F., ktoré dospeli k rovnakým záverom o príčinách predmetnej udalosti. X. ide o znalecký posudok Ing. X., znalkyňa Ing. B. sa v dodatku k svojmu znaleckému posudku s týmto posudkom vyporiadala. Aj odvolací súd sa stotožnil s tým, že závery znaleckého posudku Ing. X. nemôžu byť podkladom pre rozhodnutie v predmetnej veci. Doplnok č. 1 k znaleckému posudku znalkyne Ing. B. závery znalca Ing. X. vyvrátil. V závislosti od toho nebolo možné vychádzať ani zo znaleckého posudku doc. Q.. Po ustálení príčin vzniku predmetnej mimoriadnej udalosti na prevádzke KL žalovaného bolo potrebné konštatovať, že nároky uplatňované žalobcom, ktoré sa týkajú zdržania sa do budúcnosti tvrdenia, že nedodržel technologický postup, ospravedlnenia zo strany žalovaného a náhrady nemajetkovej ujmy nie sú dôvodné, nakoľko znalecké dokazovanie v predmetnej veci ustálilo, že príčinou predmetnej mimoriadnej udalosti bolo nedodržanie technologického postupu žalobcom a porušenie príslušnej pracovnej inštrukcie.

2.2 Pokiaľ ide o časť žaloby týkajúcu sa určenia, že uverejnením informačného listu BP č. XX/XXXX o pracovnom úraze na prevádzke KL na vnútropodnikovom intranete žalovaného s osobnými údajmi žalobcu došlo k neoprávnenému zásahu do práva žalobcu na ochranu osobnosti bolo potrebné súhlasiť s tým, že žaloba je v tejto časti dôvodná. Súd prvej inštancie sa oprel o závery predchádzajúce rozhodnutia odvolacieho súdu v predmetnej veci sp.zn. 1Co/3/2008 z 29.01.2009. Okolnosť, že oznámenie o predmetnom úraze žalobcu a o predmetnej mimoriadnej udalosti na prevádzke KL vrátane podrobne špecifikovaných osobných údajov žalobcu s uvedením príčin tejto mimoriadnej udalosti, ktoré spočívali v nedodržaní technologického postupu upraveného vyššie uvedenou pracovnou inštrukciou žalovaným, boli uverejnené na podnikovom intranete žalovaného, bola v konaní preukázaná. Už odvolací súd v predchádzajúcom rozhodnutí z tejto okolnosti vychádzal, pričom okolnosť uvedenia týchto informácií a osobných údajov žalobcu na podnikovom intranete žalovaného potvrdila aj právna zástupkyňa žalovaného a taktiež to vyplynulo z výpovede svedkov. Je pravdou, že niektorí svedkovia potvrdili, že predmetný list obdržalo asi 10 pracovníkov žalovaného, ktorí mali následne o tejto udalosti informovať svojich podriadených, čo neznamená, že nemožno vychádzať z výpovedí právnej zástupkyne žalovaného a svedkov. Takýmto spôsobom, teda uverejnením predmetných osobných údajov žalobcu bez jeho súhlasu došlo k porušeniu § 4 ods. 1 zák. č. 52/1998 Z.z. Takýmto spôsobom došlo aj k zásahu do práva na ochranu osobnosti upraveného v § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, a to do práva na jeho súkromie. V danom prípade so zreteľom na charakter zásahu do práva na ochranu osobnosti žalobcu a so zreteľom na príčiny, ktoré viedli k vzniku mimoriadnej udalosti na predmetnej prevádzke žalovaného, bol aj odvolací súd toho názoru, že postačuje samotné konštatovanie porušenia práva na ochranu osobnosti. Práve so zreteľom na príčiny, ktoré viedli k vzniku tejto udalosti nemožno sa stotožniť, že by bolo potrebné v tomto prípade aplikovať § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka a poskytnúť žalobcovi aj náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu v časti výroku, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvej inštancie v časti zamietnutia morálnej satisfakcie v bode 1 a 3 navrhovaného petitu podal žalobca dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z § 237 písm. f) OSP. Predmetom dovolania nebola potvrdzujúca časť odvolacieho rozsudku, ktorým súd zamietol žalobu týkajúcu sa náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 66.387,84 eur.

3.1 Odvolací súd potvrdil napadnuté rozhodnutie prvej inštancie postupom podľa § 219 OSP, avšak právny záver založil na aplikácii iných právnych úvah než z ktorých vychádzal súd prvej inštancie. Kým súd prvej inštancie sa k znaleckým posudkom Ing. X. a Doc. Q. nevyjadril, tak odvolací súd sa obsahlo vyjadril k týmto posudkom a prijal vlastné právne úvahy. Odvolací súd založil svoj právny názor na aplikácii iných nových skutočností ako súd prvej inštancie, a to bez toho aby umožnil žalobcovi zaujať k tomu právny názor. Takýmto konaním odvolací súd zaťažil svoje konanie vadou zmätočnosti a zároveň je takéto rozhodnutie potrebné považovať za prekvapivé. Odvolací súd svoje rozhodnutie založil na právnej argumentácii, ktorú súd prvej inštancie neprezentoval. Z obsahu spisu je zrejmé, že odvolací súd neumožnil stranám sporu zaujať právny záver k aplikovateľnosti záveru ohľadom jeho hodnotenia znaleckých posudkov. Odvolací súd mal postupovať podľa § 213 ods. 2 OSP, oboznámiť účastníkov konania s tým, že má v úmysle vychádzať z iného právneho názoru než na akom bolo založené rozhodnutie súdu prvej inštancie. Žalobca ďalej namietal, že v konaniach o ochrane osobnosti dôkazné bremeno ohľadom pravdivosti faktov zasahujúcich do ochrany osobnosti zaťažuje žalovaného ako pôvodcu zásahu, a nie žalobcu, pričom súdy sa k týmto argumentom nevyjadrili a zhodne uviedli že neunesol dôkazné bremeno. Žalobca tiež namietol, že ďalšie odňatie konať pred súdom spočívalo v tom, že súdy mu nedoručili vyjadrenie žalovaného k jeho odvolaniu a žalobca sa k nemu nemohol vyjadriť poukazom na rozhodnutie ESLP vo veci O. a ostatní proti Slovensku, číslo 23083/05 z 27.04.2010.

3.2 Žalobca navrhol, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu v napadnutej časti zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

3.3 Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že dovolanie nie je dôvodné, opodstatnené a ani prípustné. Odvolací súd založil svoje rozhodnutie na rovnakých právnych záveroch a na rovnakom právnom názore ako súd prvej inštancie, pričom nebol daný dôvod na postup súdu podľa § 213 OSP. Žalovaný navrhol, aby dovolací súd dovolanie žalobcu odmietol a zaviazal žalobcu zaplatiť mu trovy dovolacieho konania.

3.4 Žalobca vo vyjadrení k vyjadreniu žalovaného zotrval na podanom dovolaní.

4. Proti rozsudku odvolacieho súdu v časti výroku, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým súd prvej inštancie určil, že uverejnením informačného listu BP č.XX/XXXX o pracovnom úraze na prevádzke KL na vnútropodnikovom intranete žalovaného s osobnými údajmi žalobcu došlo k neoprávnenému zásahu do práva žalobcu na ochranu osobnosti podal žalovaný dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z § 237 písm. f) OSP.

4.1 Žalovaný namietal, že súd prvej inštancie dôvodil tým, že opísal časť odôvodnenia uznesenia odvolacieho súdu, ktorým bol zrušený predošlý rozsudok súdu prvej inštancie a neuviedol prečo tejto časti žaloby vyhovel. Hodnotenie dôkazov nevykonal súd prvej inštancie, ale prvýkrát odvolací súd v odvolacom konaní v rozsudku z 23.03.2015. Odvolací súd v pôvodnom zrušujúcom uznesení sp. zn. 1Co/3/2008, 1Co/4/2008, 1Co/5/2008, 1Co/6/2008 z 29.01.2009 vyslovil právny názor o tom, čo nebolo predmetom súdneho konania, t.j. vyslovil právny názor vo veci ochrany osobných údajov žalobcu, pričom tento nárok sa stal predmetom konania až následne uznesením č.k. 8C/161/2003-845 z 01.04.2010 o pripustení zmeny petitu žaloby, a preto súd prvej inštancie nebol viazaný právnym názorom odvolacieho súdu. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že žalovaný neporušil zák. č. 52/1998 Z.z. a nezasiahol do práv žalobcu na ochranu osobných údajov podľa tohto zákona. Skutočnosť, že Informačný list BP č.XX/XXXX nebol uverejnený na vnútropodnikovom intranete, ale iba zaslaný vnútropodnikovou elektronickou poštou vedúcim prevádzok a oddelení potvrdili vo svojich výpovediach svedkovia. Žalovaný tiež namietol, že nesplnenie podmienky verejnosti, ktorá je podmienkou pre

uplatnenie žalobného návrhu vo veci ochrany osobnosti a teda aj vo veci ochrany osobných údajov. Vnútro podnikový intranet u žalovaného nikdy nebol a ani nie prístupný verejnosti, ale iba úzkemu okruhu zamestnancov žalovaného a to iba pre plnenie pracovných úloh zamestnancov žalovaného, pričom na vnútro podnikovom intranete nebolo uverejnené nič, čo sa týka pracovného úrazu žalobcu a jeho osobných údajov. Súd prvej inštancie v rozpore s odôvodnením uviedol, že došlo k neoprávnenému zásahu do práva žalobcu na ochranu osobnosti, ale neuviedol že došlo k zásahu do práva žalobcu na ochranu osobných údajov. V tejto časti petitu žalobca neoznačil dielčie právo na ochranu osobnosti, do ktorého je neoprávnené zasahované a nie je uvedené, v čom konkrétne neoprávnený zásah do práv žalobcu na ochranu osobnosti spočíva.

4.2 Žalovaný navrhol, aby dovolací súd zrušil rozsudok odvolacieho súdu v napadnutej časti a rozsudok súdu prvej inštancie v súvisiacom výroku, vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a zaviazal žalobcu nahradiť žalovanému trovy dovolacieho konania.

4.3 Žalobca žiadal, aby dovolací súd dovolanie žalovaného odmietol a zaviazal ho na náhradu trov dovolacieho konania žalobcovi.

5. Dovolanie žalobcu bolo podané dňa 26.05.2015 a dovolanie žalovaného bolo podané dňa 29.05.2015. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ktorý nadobudol účinnosť 01. júla 2016, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Zohľadňujúc vzájomnú koreláciu § 470 ods. 1 a § 470 ods. 2 CSP dovolací súd konštatuje, že nová právna úprava vychádza síce z princípu okamžitej aplikability procesnoprávných noriem, rešpektuje ale procesný účinok dovolaní podaných do 30. júna 2016, ktorý zostal zachovaný aj po 30. júni 2016. V dôsledku toho platí, že ustanovenia novej, od 01. júla 2016 účinnej právnej úpravy o dovolaní a dovolacom konaní, sa v prípade týchto dovolaní nemôžu uplatniť v plnom rozsahu hneď od uvedeného dňa v celej šírke a so všetkými dôsledkami. Úplná aplikabilita týchto ustanovení novej právnej úpravy sa uplatní až pri dovolaniach podaných od uvedeného dňa. Opačný záver by bol porušením právnej istoty a legitímnych očakávaní strán, lebo ten, kto konal na základe dôvery v platný a účinný zákon, nemôže byť vo svojej dôvere k nemu sklamaný (závery prijaté v rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. PL. ÚS 36/1995).

6. Strany sporu tvrdili, že im bola odňatá možnosť pred súdom konať v zmysle § 237 ods. 1 písm. f) OSP. Odňatím možnosti konať pred súdom sa v zmysle tohto ustanovenia rozumel procesne nesprávny postup súdu znemožňujúci účastníkovi konania (dnes strany konania) realizáciu jeho/jej procesných oprávnení. Dovolania vyvolali v danom prípade účinok, ktorý zostáva zachovaný aj po 01. júli 2016 (§ 470 ods. 2 CSP). Stranami sporu napadnuté rozhodnutie bolo preto možné podrobiť meritórnemu dovolaciemu prieskumu.

7. Žalobca namietal, že odvolací súd potvrdil napadnuté rozhodnutie prvej inštancie postupom, avšak právny záver založil na aplikácii iných právnych úvah než z ktorých vychádzal súd prvej inštancie, a teda mal postupovať podľa § 213 ods. 2 OSP, oboznámiť účastníkov konania s tým, že má v úmysle vychádzať z iného právneho názoru než na akom bolo založené rozhodnutie súdu prvej inštancie. Žalobca namietal, že súdy sa nevysporiadali s jeho argumentom, že v konaniach o ochrane osobnosti dôkazné bremeno ohľadom pravdivosti faktov zasahujúcich do ochrany osobnosti zaťažuje žalovaného ako pôvodcu zásahu, a zhodne uviedli, že žalobca neunesol dôkazné bremeno. Žalobca tiež namietol, že mu súdy nedoručili vyjadrenie žalovaného k jeho odvolaniu.

8. Žalovaný namietal, že súd prvej inštancie odôvodnil napadnutý výrok iba tým, že opísal časť odôvodnenia uznesenia odvolacieho súdu, ktorým bol zrušený predošlý rozsudok súdu prvej inštancie a neuviedol prečo žalobe čiastočne vyhovel. Hodnotenie dôkazov nevykonal súd prvej inštancie, ale prvýkrát hodnotil dôkazy až odvolací súd v odvolacom konaní v rozsudku zo dňa 23. marca 2015. Ďalej namietal, že odvolací súd v pôvodnom zrušujúcom uznesení vyslovil právny názor o tom, čo nebolo

predmetom súdneho konania, t.j. vyslovil právny názor vo veci ochrany osobných údajov žalobcu. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že žalovaný neporušil zák. č. 52/1998 Z.z. a nezasiahol do práv žalobcu na ochranu osobných údajov podľa tohto zákona. Súd prvej inštancie v rozsudku č.k. 8C/161/2003-1666 zo dňa 20.10.2014 v napadnutom výroku nezohľadnil výsledky vykonaného dokazovania vo veci ochrany osobných údajov, táto časť výroku vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, pričom nie je uvedené, v čom konkrétne neoprávnený zásah do práv žalobcu na ochranu osobnosti spočíva.

9. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (rozhodnutia ÚS SR sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

10. Právo na spravodlivý proces zaručené čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej aj „Dohovor“) zahrňuje právo, aby každá strana občiansko-súdneho konania mala primeranú možnosť brániť svoju záležitosť pred súdom za podmienok, ktoré ju podstatne neznevýhodňujú v pomere k druhej strane. Rovnaký princíp vyplýva aj z čl. 47 ods. 3 Ústavy SR. Jedným z prvkov spravodlivého procesu v zmysle čl. 6 Dohovoru je jeho kontradiktórny charakter. Súdne rozhodnutie je výsledkom konfrontácie medzi stranami, z ktorých každá musí mať možnosť vyjadriť sa a popierať požiadavky, dôkazy a argumenty druhej strany. Kontradiktórny spor znamená možnosť strany popierať požiadavky a argumenty druhej strany a právo na to, aby sa vypočuli jej argumenty a návrhy (sp. zn. 1Obdo/60/2017).

11. Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESEP“), zhrnutá v rozhodnutí vo veci Ringier Axel Springer a.s. proti Slovenskej republike č. 35090/07, § 85 a 86, 04. október 2011, a neskôr zopakovaná v prípade K. proti Slovenskej republike, č. 17127/12 § 39, 13. január 2015, uvádza:

- princíp rovnosti zbraní, ktorý predstavuje jeden z prvkov širšieho konceptu práva na spravodlivý proces vyžaduje, aby každej strane sporu bola daná rozumná možnosť prezentovať svoj prípad za podmienok, ktoré ju nevystavujú podstatnej nevýhode vo vzťahu k druhej strane sporu (Niderost- Huber proti Švajčiarsku, č. 18990/91, 18. február 1997, § 23),
- koncept práva na spravodlivý proces požaduje právo na kontradiktórny proces, v súlade s ktorým strany sporu musia mať príležitosť nielen mať vedomosť o dôkazoch, ktoré sú potrebné pre ich úspech v spore, ale tiež mať vedomosť o všetkých vykonaných dôkazoch a predložených vyjadreniach za účelom vplývať na rozhodnutie súdu. Akokoľvek, právo na kontradiktórny proces nie je absolútne, a toto právo môže závisieť na špecifických črtách daného prípadu (A. a ostatní proti Českej republike, č. 35376/97, § 40, 3. marec 2000, O. proti Slovenskej republike, č. 23083/05, § 26, Asnar proti Francúzsku (č. 2) č. 12316/04, § 26, 18. október 2007, V. proti Českej republike č. 20728/05 § 26, 3. júl 2008),
- konkrétny účinok daných vyjadrení k rozsudku domáceho súdu má len malý význam. Je na stranách sporu posúdiť, či je alebo nie je potrebné sa vyjadriť (Milatová a ďalší proti Českej republike, č. 61811/00, § 65, Gaspari proti Slovinsku, č. 21055/03, § 52, 21. júl 2009),
- zvlášť dôležitá v týchto veciach je dôvera strán konania v spravodlivosť justície, ktorá je založená na viere, že títo mali možnosť vyjadriť svoje názory ku každému dokumentu založenému v spise (Asnar proti Francúzsku (2), č. 12316/04, § 25, 18. október 2007).

12. Žalobca prípustnosť podaného dovolania vyvodzuje okrem iného z dôvodu, že súd prvej inštancie mu nedoručil vyjadrenie žalovaného k jeho odvolaniu.

13. Z obsahu spisu vyplýva, že vyjadrenie žalovaného bolo doručené odvolaciemu súdu 13.02.2015 (č.l. 1738 súdneho spisu). Odvolací súd vyjadrenie žalovaného nedoručil žalobcovi a o odvolaní žalobcu rozhodol odvolací súd rozsudkom 23. marca 2015. Odvolací súd prihliadal k vyjadreniu žalovaného k odvolaniu žalobcu, čo vyplýva z odôvodnenia jeho rozsudku. Z hľadiska jeho obsahu vyjadreného i

odvolacím súdom v odôvodnení rozsudku je potrebné skonštatovať, že ide o skutkovú argumentáciu žalovaného v snahe vyvrátiť opodstatnenosť odvolacích námietok žalobcu a potvrdiť správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie. Vyjadrenie žalovaného k odvolaniu žalobcu bolo doručené súdu ešte za účinnosti OSP, kde však § 209a ods. 1 OSP explicitne nestanovoval povinnosť doručiť vyjadrenie k odvolaniu odvolateľom.

14. EŠLP sa v rozsudku vo veci K. proti Slovenskej republike zaoberal aj opodstatnenosťou námietky o nemožnosti vyjadriť sa k vyjadreniu protistrany v rámci odvolacieho konania. V tomto rozsudku dospel EŠLP k názoru, že aj keď vyjadrenie k odvolaniu neobsahuje žiadne nové skutočnosti alebo argumenty, ku ktorým by sa procesná strana už nebola vyjadrila v predchádzajúcom priebehu konania, a prípadne ide o vyjadrenie nemajúce vplyv na rozhodnutie odvolacieho súdu, musí byť druhému účastníkovi daná možnosť oboznámiť sa s ním, ak bolo formulované ako právna a skutková argumentácia. V rozsudku sa doslovne uvádza, že „požiadavka, aby účastníci súdneho konania mali možnosť dozvedieť sa o všetkých predložených dôkazoch alebo vyjadreniach podaných v ich veci a vyjadriť sa k nim, sa vzťahuje na odvolacie konanie rovnako ako na prvostupňové konanie, a to napriek skutočnosti, že odvolanie nemusí vyvolať žiadnu novú argumentáciu“. Pokiaľ súd takúto možnosť druhej procesnej strane nevytvorí, dochádza k porušeniu práva na spravodlivé konanie, ktoré je zaručené čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Obsahovo zhodnú námietku už posudzoval ÚS SR (II. ÚS 835/2016, II. ÚS 94/2018). V rozhodnutí II. ÚS 94/2018 okrem iného konštatoval „...v pozadí možnosti vyjadriť sa k právnemu názoru protistrany je požiadavka, aby účastník konania nebol objektom konania, aby sa nerozhodovalo „o nás bez nás“, ale s účasťou účastníka a aby mala rozhodujúca autorita k dispozícii všetky perspektívy pohľadu na vec. Ide o samotnú podstatu férovosti konania. Možnosť vyjadriť sa nemá len prakticky, ale aj symbolický význam.

15. V prípade nedoručenia vyjadrenia k odvolaniu protistrane nemá ani zásadný vplyv, či k nemu došlo počas trvania účinnosti OSP alebo CSP, pretože aj predmetné rozhodnutie EŠLP bolo vydané ešte za účinnosti OSP a jeho závery sú platné a uplatniteľné aj pre obdobie od začiatku účinnosti CSP, ktoré malo snahu zohľadniť spomínanú judikatúru EŠLP (najmä v § 374 ods. 1 CSP) vychádzajúc i z toho, že Dohovor v otázkach ľudských práv a základných slobôd má prednosť pred zákonom, pokiaľ poskytuje ochranu v širšom rámci ako vnútroštátny zákon. Judikatúru EŠLP vo svojej rozhodovacej praxi zohľadňuje Ústavný súd Slovenskej republiky i všeobecné súdy. Právo strán sporu na doručenie prvotných a základných vyjadrení k opravným prostriedkom ostatných strán je súčasťou práva na spravodlivé súdne konanie. Vo fáze opravného (odvolacieho) konania sa štandardne očakáva, že sa k odvolaniu vyjadrí protistrana a k jej vyjadreniu bude vytvorená možnosť kontradiktórnej reakcie v podobe repliky odvolateľa. Pritom nie je podstatné, či podľa názoru odvolacieho súdu ide o podanie skutkovo a právne významné alebo bezvýznamné, pretože túto skutočnosť posudzuje výlučne druhá strana sporu. Každá strana musí mať možnosť nielen predložiť dôkazy a argumenty, ktoré považuje za nutné na to, aby jej požiadavky uspeli, ale aj zoznámiť sa s každým dokladom a pripomienkami predloženými súdu na účely ovplyvnenia jeho rozhodnutia a musí mať primeranú možnosť vyjadriť sa k nim. Kontradiktórny spor znamená možnosť strany popierať (contra dicere) požiadavky a argumenty druhej strany a právo na to, aby vypočuli jej argumenty a návrhy (ÚS SR sp. zn. II. ÚS 31/2016, III. ÚS 32/2015, I. ÚS 276/2016). Obdobné závery prijal aj NS SR ako dovolací súd (sp. zn. 1Cdo/30/2018, 2Cdo/161/2018, 3Cdo/101/2018, 4Cdo/193/2018, 5Cdo/112/2018, 6Cdo/102/2018, 7Cdo/16/2018, 8Cdo/192/2016).

16. Vychádzajúc z uvedeného bolo v preskúmvanej veci potrebné zohľadniť, že vyjadrenie k odvolaniu bolo formulované ako skutková argumentácia a žalobcovi mala byť preto daná možnosť oboznámiť sa s týmto vyjadrením a prípadne k nemu i zaujať stanovisko. Zo spisu vyplýva, že v danom prípade žalobcovi táto možnosť nebola vytvorená. Vyjadrenie k odvolaniu bolo odvolaciemu súdu doručené dňa 13.02.2015 a až následne odvolací súd vytýčil termín verejného vyhlásenia rozsudku. V dovolaní preto žalobca opodstatnene namieta, že postupom odvolacieho súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom, na základe čoho bolo porušené jeho právo na spravodlivý proces.

17. Podľa § 242 ods. 1 OSP dovolací súd preskúma rozhodnutie odvolacieho súdu v rozsahu, v ktorom

bol jeho výrok napadnutý. Ak nejde o vady uvedené v § 237 ods. 1, neprihliada na vady konania, ktoré neboli uplatnené v dovolaní, ibaže tieto vady mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

18. S prihliadnutím na § 242 ods. 1 veta druhá OSP ukladajúcim dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 ods. 1 OSP (či už to účastník namietal alebo nie) dovolací súd skúmal, či v konaní nedošlo k prípadnej procesnej vade uvedenej v § 237 ods. 1 OSP. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c) účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g) rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

19. Dovolací súd z obsahu spisu zistil, že súdu prvej inštancie bolo dňa 02.01.2015 (č.l. 1733) doručené vyjadrenie žalobcu k odvolaniu žalovaného. Predmetné vyjadrenie bolo postúpené odvolaciemu súdu dňa 16.01.2015. Rovnako ako v prípade vyjadrenia žalovaného k odvolaniu žalobcu, odvolací súd ani súd prvej inštancie vyjadrenie žalobcu nedoručili žalovanému a o odvolaní žalovaného rozhodol odvolací súd rozsudkom 23. marca 2015. Odvolací súd prihliadal k vyjadreniu žalobcu k odvolaniu žalovaného, čo vyplýva z odôvodnenia jeho rozsudku. Dovolací súd má poukazom na vyššie uvedené za to, že týmto postupom bola rovnako žalovanému odňatá možnosť konať pred súdom, na základe čoho bolo porušené jeho právo na spravodlivý proces. V nadväznosti na uvedené dospel dovolací súd k záveru, že uvedený postup súdov svedčí o zaťažení konania tzv. inou vadou konania majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 242 ods. 1 veta druhá OSP).

20. Vychádzajúc z uvedeného bolo v preskúmvanej veci potrebné zohľadniť, že stranám sporu mala byť daná možnosť oboznámiť sa s ich vyjadreniami k odvolaniam. Zo spisu vyplýva, že v danom prípade im táto možnosť nebola vytvorená. Keďže porušenie práva na spravodlivé konanie vyššie uvedeným spôsobom nerešpektujúcim princíp rovnosti zbraní bolo dôsledkom nesprávneho postupu súdov v odvolacom konaní, bola stranám sporu odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 ods. 1 písm. f) OSP. Poukazom na dôvod zrušenia rozsudku odvolacieho súdu, dovolací súd sa ďalšími námietkami strán sporu uvedenými v dovolaní nezaoberal.

21. Dovolaciemu súdu preto neostalo iné, než uznesenie odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1 CSP v spojení s § 450 CSP).

22. V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

23. Toto uznesenie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.